

EVROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument zasedanja

A8-0239/2015

22.7.2015

POROČILO

o spodbujanju podjetništva mladih prek izobraževanja in usposabljanja
(2015/2006(INI))

Odbor za kulturo in izobraževanje

Poročevalka: Michaela Šojdrová

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	17
MNENJE ODBORA ZA ZAPOSLOVANJE IN SOCIALNE ZADEVE.....	20
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU.....	26

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o spodbujanju podjetništva mladih prek izobraževanja in usposabljanja (2015/2006(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 165 in 166 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in zlasti njenega člena 14,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 12. decembra 2014 o podjetnosti v izobraževanju in usposabljanju¹,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 20. maja 2014 o spodbujanju podjetništva in socialnega vključevanja mladih²,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 12. maja 2009 o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju („ET 2020“)³,
- ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 22. aprila 2013 o vzpostavitvi jamstva za mlade (2013/C 120/01),
- ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja (2012/C 398/01),
- ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 28. junija 2011 z naslovom Mladi in mobilnost – spodbujanje učne mobilnosti mladih⁴,
- ob upoštevanju resolucije Sveta z dne 27. novembra 2009 o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018)⁵,
- ob upoštevanju Priporočila 2006/962/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje⁶,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. junija 2013 z naslovom Skupna prizadevanja za mlade v Evropi – Poziv k ukrepanju v zvezi z brezposelnostjo mladih (COM(2013)0447),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 9. januarja 2013 z naslovom Akcijski načrt za

---

¹ UL C 17, 20.1.2015, str. 2.

² UL C 183, 14.6.2014, str. 18.

³ UL C 119, 28.5.2009, str. 2.

⁴ UL C 199, 7.7.2011, str. 1.

⁵ UL C 311, 19.12.2009, str. 1.

⁶ UL L 394, 30.12.2006, str. 10.

- podjetništvo 2020 – Oživitev podjetniškega duha v Evropi (COM(2012)0795),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. novembra 2012 z naslovom Ponovni razmislek o izobraževanju: naložbe v spretnosti za boljše socialno-ekonomske rezultate (COM(2012)0669),
  - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. decembra 2011 z naslovom Izobraževanje in usposabljanje v pametni, trajnostni in vključujoči Evropi (COM(2011)0902),
  - ob upoštevanju poročila Komisije z dne 28. januarja 2015 z naslovom Podjetniško izobraževanje: pot k uspehu,
  - ob upoštevanju priročnika Komisije o socialni Evropi iz marca 2013 z naslovom *Social Economy and Social Enterprises* (Socialna ekonomija in socialna podjetja) (ISBN: 978-92-79-26866-3),
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. aprila 2015 o pregledu izvajanja bolonjskega procesa¹,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. septembra 2012 o izobraževanju, usposabljanju in Evropi 2020²,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 1. decembra 2011 o zmanjševanju šolskega osipa³,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. maja 2011 o zgodnjem učenju v Evropski uniji⁴,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. maja 2010 o ključnih kompetencah za spreminjajoči se svet: izvajanje delovnega programa Izobraževanje in usposabljanje 2010⁵,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. decembra 2008 o vseživljenjskem učenju za znanje, ustvarjalnost in inovacije – izvajanje delovnega programa „Izobraževanje in usposabljanje 2010“⁶,
  - ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za kulturo in izobraževanje in mnenja Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A8-0239/2015),
- A. ker mora biti, kar zadeva cilje EU za rast, zaposlovanje, izobraževanje in socialno vključenost, podjetništvo mladih pomemben sestavni del politične strategije za podpiranje današnje generacije mladih in zmanjšanje brezposelnosti mladih v EU;

---

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0107.

² UL C 353 E, 3.12.2013, str. 56.

³ UL C 165 E, 11.6.2013, str. 7.

⁴ UL C 377 E, 7.12.2012, str. 89.

⁵ UL C 161 E, 31.5.2011, str. 8.

⁶ UL C 45 E, 23.2.2010, str. 33.

- B. ker bi morali podjetništvo dojemati v širšem smislu, in sicer kot sposobnost uresničevanja idej;
- C. ker je bilo februarja 2015 v EU-28 brezposelnih 4,85 milijona mladih, kar je nesprejemljivo veliko, in se brezposelnost mladih, čeprav se zmanjšuje in je brezposelnih 494.000 manj mladih kot februarja 2014, odpravlja prepočasi;
- E. ob upoštevanju visokih stopenj brezposelnosti mladih in dejstva, da se fiskalna konsolidacija v tistih državah članicah, ki jih je kriza najbolj prizadela, ne bi smela izvajati na škodo delovnih mest, ki jih zasedajo mladi; ker se mladi zaradi visoke stopnje brezposelnosti med njimi soočajo z večjo revščino in socialno izključenostjo, kar še zlasti velja za tiste iz prikrajšanih in ranljivih skupin; priznava in pozdravlja pa, da so bile sprejete zaveze za pospešitev izplačila sredstev iz pobude za zaposlovanje mladih državam članicam, hkrati pa poziva k še močnejšim zavezam Komisije pri spopadanju s to resno težavo;
- D. ker je vrzel med izobraževanjem in usposabljanjem ter trgom dela eden od vzrokov za brezposelnost mladih in za veliko število prostih delovnih mest v EU ter bi jo morali odpravljati tudi z opremljanjem mladih s ključnimi kompetencami, vključno s samoiniciativnostjo in podjetnostjo, ki so potrebne, če naj samozavestno sodelujejo v današnjem gospodarstvu in družbi, ki temeljita na znanju;
- F. ker Evropska unija s strategijo Evropa 2020 in njenimi vodilnimi pobudami Nova znanja in spretnosti in nova delovna mesta, Evropska digitalna agenda, Unija inovacij ter Mladi in mobilnost pa tudi s svojo ciljno podporo za podjetnice ter prikrajšane osebe in invalide podpira samoiniciativnost in podjetnost, saj spodbuja podjetniško miselnost ter ustrezna znanja, spretnosti in kompetence, s katerimi je mogoče povečati konkurenčnost in rast, ki bo pametna, trajnostna in vključujoča;
- G. ker je podjetništvo pomembno gonilo gospodarske rasti in ustvarjanja delovnih mest, saj se z njegovo pomočjo ustanovljajo nova podjetja in ustvarjajo nova delovna mesta, odpirajo novi trgi, krepiti konkurenčnost, izboljšujeta produktivnost in inovativnost, krepiti evropska konkurenčnost in ustvarja bogastvo, zaradi česar bi moralo biti vsem enako dostopno;
- H. ker je podjetništvo, še zlasti pa socialno podjetništvo, pomembno gonilo socialne kohezije in trajnosti, ki lahko spodbuja gospodarstvo in hkrati zmanjšuje prikrajšanost, socialno izključenost in druge družbene probleme;
- I. ker gospodarstvo EU sloni na podjetništvu, zlasti pa na malih in srednjih podjetjih, ki so najpomembnejši in glavni vir novih delovnih mest; ker je podjetniški potencial žensk premalo izkoriščen vir gospodarske rasti in delovnih mest;
- J. ker v kulturnih okoljih, v katerih se podjetniške kompetence in podjetniško vedenje, kot so ustvarjalnost, inovativnost, samoiniciativnost, premišljeno prevzemanje tveganja, samostojno mišljenje in prepoznavanje priložnosti ter vodstvene sposobnosti, cenijo in nagradujejo, težijo k temu, da nove rešitve za gospodarske, družbene in okoljske izzive razvijejo z vključevanjem komponent znanja, ki združujejo teorijo in prakso, v izobraževanje, s čimer zmanjšujejo ovire med poslovnimi izkušnjami in

izobraževanjem; ker je zato izredno pomembno, da se te osebne kompetence vključijo v izobraževalni sistem in postanejo del vsakdanjega življenja na vseh ravneh;

- K. ker ustanavljanje podjetij (vseh vrst, vključno s socialnim podjetništvom ali poslovanjem za osebni dobiček) v nekaterih državah članicah ni zadostno priznано oziroma ni vključeno kot poklicna pot in je podpora obetavnim podjetnikom v okviru izobraževalnega sistema majhna;
- L. ker se mladi podjetniki soočajo s številnimi izzivi in težavami, vključno s pomanjkanjem izkušenj, pravih spretnosti in dostopa do financiranja in infrastrukture;
- M. ker iz najnovejših študij izhaja, da se je podjetniških kompetenc mogoče naučiti in da lahko podjetniško izobraževanje, če se pravilno zastavi in izvaja ter omogoči vsem, zelo pozitivno vpliva na življenje ljudi in njihovo zaposljivost ter na stopnjo ustanavljanja podjetij in na stopnjo njihovega preživetja;
- N. ker je treba učinek podjetniškega izobraževanja ocenjevati z uporabo kritičnega pristopa, poleg tega mora ta ocena temeljiti na zanesljivih dokazih in na priznanih orodjih in tehnikah, da bi lahko prišli do trdnih zaključkov;
- O. ker bi moralo podjetniško izobraževanje vključevati socialno razsežnost, vključno z učenjem o pravični trgovini, socialnih podjetjih in alternativnih poslovnih modelih, kot so zadruga, da bi dosegli socialno, vključujoče in trajnostno gospodarstvo;
- P. ker podjetniška miselnost mladih povečuje njihovo zaposljivost, v njih prebudi lastnosti, ki so bistvene za premostitev izzivov tako v poklicnem kot v zasebnem življenju, in pomaga preprečevati povečanje revščine in socialne izključenosti; ker lahko lažji dostop do mehanizmov mikrofinanciranja prispeva k uresnitvi teh ciljev;
- Q. ker sta izobraževanje in poklicno usposabljanje na splošno primarnega pomena za osebni razvoj vsakega posameznika ter morata zato biti dovolj široka, da sta lahko podlaga za vseživljenjsko učenje in poglobitev znanja ter za pridobivanje prečnih spretnosti, hkrati pa tudi dovolj praktična, da posamezniku omogočita dejansko poklicno pot ter izpolnjeno poklicno in zasebno življenje; ker je uspešno kombiniranje teh dveh vidikov izobraževanja neposredno povezano z zmanjševanjem tveganja brezposelnosti mladih;
- R. ker lahko vsakdo pridobi, se nauči in razvije podjetniški duh in podjetniške spretnosti; ker vsaka vrsta in stopnja izobrazbe ponuja določene možnosti za krepitev nekaterih spretnosti in zmogljivosti za podjetništvo v okviru splošnega pridobivanja ključnih kompetenc;
- S. ker so podjetniške spretnosti povezane z drugimi nabori spretnosti, kot so spretnosti IKT, spretnosti za reševanje problemov in finančne spretnosti, ki bi jih bilo treba spodbujati;
- T. ker sta izobraževanje in usposabljanje izjemno pomembna, saj mlade motivirata in jim omogočata, da začnejo svoje podjetniške projekte;

- U. ker mora biti izobraževanje kot javna dobrina v celoti vključujoče in celovito ter se izvajati s posebnim poudarkom na zagotavljanju enakega dostopa za učeče z različnimi socialno-ekonomskimi ozadji;
- V. ker bodo mladi bolj usposobljeni za delo v poslovnem svetu na mednarodni ravni, če bodo obvladali tuje jezike;
- W. ker je treba posebno pozornost nameniti nezadostno zastopanim in prikrajšanim skupinam, jih skozi celotno izobraževanje podpirati, tudi z vključevanjem staršev in skupnosti v izobraževalni proces, pomoč pa potrebujejo tudi pri ustanavljanju, vodenju ali razvijanju družb ali podjetij;
- X. ker mladim podjetniško usposabljanje in izobraževanje ter praktične podjetniške izkušnje koristijo, tako jim pomagajo pri razvoju spretnosti in nadarjenosti in jim omogočajo, da postanejo bolj samozavestni, prispevajo pa tudi k ustvarjanju novih podjetij, zaposljivosti in inovacijam; ker je podjetništvo možnost, ki jo mladi invalidi izrazito premalo izkoriščajo;
- Y. ker socialna in vključujoča podjetja dejavno sodelujejo pri inovativni in trajnostni rasti, spodbujajo večjo kohezijo znotraj družbe in lokalnih skupnosti ter lahko zagotavljajo zaposlitvene možnosti za mlade, tudi za socialno ranljive in za tiste, ki so najbolj oddaljeni od trga dela;
- Z. ker premalo ljudi uresniči svoje ideje o ustanovitvi podjetja in je nesorazmerno še manj podjetnic kot podjetnikov (kar še zlasti velja v primeru žensk iz ranljivih družbenih skupin in tistih, ki se soočajo z dvojno diskriminacijo) in ker so podjetnice, čeprav so v povprečju višje izobražene kot podjetniki, pogosteje dejavne v manj inovativnih in počasneje rastočih sektorjih ter v manjših podjetjih kot podjetniki; ker je treba dejavno spodbujati ukrepe za odpravo dejavnikov, ki zlasti ženske odvrta od tega, da bi se odločile za podjetništvo oziroma da bi imele od njega večje koristi¹;
- AA. ker obrtne, gospodarske in trgovinske zbornice v nekaterih državah članicah ponujajo programe za podporo novoustanovljenim podjetjem;
- AB. ker sta izobraževanje in usposabljanje v glavnem v nacionalni pristojnosti in nekatere države članice še niso razvile medsektorske politike ali strateškega pristopa k podjetniškemu izobraževanju ali učnim načrtom in metodam za podjetništvo; ker niso bili vsi učitelji in nosilci izobraževanja v Evropi deležni zadostnega šolanja za podjetniško izobraževanje, niti v okviru poklicnega usposabljanja niti v okviru prvotne izobrazbe, zaradi česar podjetništvo morda ne bo vključeno v izobraževalni sistem v zadostni meri²;
- AC. ker bi učitelji morali imeti možnost, da se povežejo s podjetniki in v sodelovanju z njimi opredelijo učne cilje ter prejmejo ustrezno podporo in vire za izvajanje strategij, usmerjenih v učenca, in prilagoditev učnih metod potrebam ranljivih učencev;

---

¹ Poročilo Komisije o napredku pri doseganju enakosti žensk in moških v letu 2013 (SWD(2014)0142), publikacija Komisije o statističnih podatkih o podjetnicah v Evropi, september 2014.

² Zaključki s simpozija Evropske fundacije za usposabljanje v Budimpešti in Istanbulu.

- AD. ker dejavnosti v okviru neformalnega in priložnostnega učenja dopolnjujejo in bogatijo formalno učenje, saj ponujajo različne učne izkušnje, ki krepijo zmožnosti zadevnih posameznikov, in bi zato morale biti priznane kot preferenčen vir pridobivanja in razvijanja podjetniških kompetenc;
- AE. ker lahko imata formalno in priložnostno učenje ključno vlogo pri razvijanju in ohranjanju podjetniških spretnosti, zlasti v marginaliziranih skupinah;
- AF. ker so dejavnosti v okviru neformalnega in priložnostnega učenja še posebej pomembne za mlade z manj možnostmi, saj jim zagotavljajo dodaten vir znanja in odpirajo pot k formalnemu izobraževanju in usposabljanju;
- AG. ker izkušeni podjetniki, ki poučujejo, s tem ustvarjajo pozitivno podobo podjetništva in olajšajo odločitve za podjetništvo;
- AH. ker bi morale biti podjetništvo, vključno s socialnim podjetništvom, vključeno v usposabljanje učiteljev in svetovalcev za izbiro poklicne poti;
- AI. ker se nacionalni izobraževalni sistemi različno hitro razvijajo v odziv na spremembe na trgu dela;
- AJ. ker je program Erasmus+, ki zajema obdobje 2014–2020, namenjen posodobitvi izobraževanja, usposabljanja in dela mladih po vsej Evropi in lahko v njem sodelujejo organizacije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport iz vseh sektorjev vseživljenjskega učenja; ker bo več kot štirim milijonom Evropejcev omogočil študij, usposabljanje, pridobivanje delovnih izkušenj in prostovoljno delo v tujini;
- AK. ker program Erasmus+ že vključuje vlogo podjetništva, saj je podjetništvo eden od pričakovanih rezultatov ukrepov za spodbujanje mobilnosti;
- AL. ker je pomembno podpirati in spodbujati mobilnost mladih podjetnikov s programi, kot je Erasmus za mlade podjetnike (2009–2015), ki mladim podjetnikom omogočajo, da sodelujejo v čezmejnih izmenjavah in se učijo od izkušenih podjetnikov, ki vodijo mala podjetja, ter omogočati obravnavo razlik med spoloma v podjetništvu; ker je treba za te programe nameniti več sredstev, da bi povečali udeležbo mladih;
- AM. ker mladi težijo k samozaposlitvi in kar 45 % mladih v starostni skupini od 15 do 24 let navaja, da bi bili raje samozaposleni¹;
- AN. ker bi bil prispevek poslovne skupnosti na lokalni, nacionalni in evropski ravni v obliki prostovoljstva na podlagi spretnosti, partnerstva z izobraževalnimi ustanovami in sodelovanja z oblikovalci politike lahko večji;
- AO. ker je prispevek organizacij civilne družbe precejšen (nevladne skupine, kot so sindikati, združenja delodajalcev in druge družbene skupine), med katerimi je tudi pobuda *Junior Achievement – Young Enterprise Europe* (organizacija za podjetniško izobraževanje mladih), ki zagotavlja priložnostno in vseživljenjsko podjetniško

---

¹ Komisija: Eurobarometer FL354, Podjetništvo v EU in zunaj nje, 9. januar 2013.

izobraževanje in usposabljanje; ker bi morali biti ti prispevki bolj priznani, čeprav morda ne vodijo k uradno priznani diplomi; ker prispevajo tudi podjetja, ki nudijo interna usposabljanja;

Poudarek na podjetniških spretnostih in kompetencah

1. priznava vlogo vseživljenjskega učenja in mednarodne mobilnosti kot pglavitnih ukrepov v odziv Evrope na globalizacijo in za prehod v gospodarstvo, ki temelji na znanju; zlasti opaža pomen samoiniciativnosti in podjetnosti, kot sta navedeni v okviru osmih ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje – evropski referenčni okvir, ki naj bi jih vsi potrebovali za osebno izpolnitev in razvoj, aktivno evropsko državljanstvo in udeležbo, socialno vključenost in zaposlitev;
2. poziva države članice, naj spodbujajo podjetniške spretnosti pri mladih, in sicer z zakonodajnimi ukrepi za zagotovitev kakovostnih pripravništev, in se pri tem osredotočijo na kakovostno učenje in ustrezne delovne pogoje kot orodja za povečanje zaposljivosti, kot je predlagano v priporočilu Sveta o okviru za kakovost pripravništev;
3. poudarja, da je treba široko in jasno opredeliti ključno kompetenco „samoiniciativnost in podjetnost“, ki vključuje razvijanje podjetniške miselnosti, ki jo zaznamujejo proaktivnost, ustvarjalnost, inovativnost in prevzemanje tveganja, pa tudi sposobnost načrtovanja in upravljanja projektov tako, da se dosežejo cilji, in celo idejo, da se posameznik zaveda konteksta svojega dela in lahko izkoristi priložnosti, ki se pojavijo, kar zadeva tako podjetništvo kot dejavnost v okviru zaposlitve (v primeru slednjega govorimo o notranjem podjetništvu); meni, da lahko sektorji v ustvarjalni industriji in podjetja, ki delujejo na področju kulture, ponudijo poslovne priložnosti, zlasti mladim;
4. poudarja, da ustvarjalna industrija sodi med najbolj podjetniške sektorje, ki razvija prenosljive spretnosti, kamor spadajo ustvarjalno mišljenje, reševanje problemov, sposobnost za skupinsko delo in iznajdljivost;
5. poudarja, da je treba k podjetništvu kot naboru prečnih ključnih kompetenc za osebne in poklicne namene pristopiti širše;
6. poudarja, kako pomembne so spretnosti organizacijskega spremljanja in revizije; spodbuja zlasti razvoj družbene in okoljske revizije kot inovativnega orodja za spremljanje;
7. je prepričan, da bi bilo treba spodbujati podjetniške ter prečne in medsektorske spretnosti in kompetence ter spretnosti in kompetence, specifične za določen poklic in delovno mesto, da bi povečali stopnjo samozaposlovanja med mladimi in da bi mladim zagotovili resnično priložnost za ustanovitev lastnega podjetja, s čimer bi lahko pomagali sebi in družbi na splošno;
8. je prepričan, da je treba kot naslednji korak podrobno opredeliti, kako bi lahko okvir ključnih kompetenc nadalje ustrezno izvajali na posameznih stopnjah izobraževanja za podjetniške kompetence, in sicer z vključevanjem podjetniškega znanja, spretnosti in miselnosti kot učnih ciljev pri posameznem izobraževalnem in vajeniškem programu;

9. poudarja, da bi bilo treba na vseh stopnjah in pri vseh vrstah izobraževanja učiti praktične podjetniške spretnosti in spodbujati motivacijo, samoiniciativnost in pripravljenost, skupaj z občutkom družbene odgovornosti; meni, da bi bilo treba v učne načrte šol vključiti module o osnovah financ, ekonomiji in poslovnem okolju, spremljati pa bi jih moralo mentorstvo, tutorstvo in poklicno usmerjanje za učence, dijake in študente, tudi za tiste, ki so prikrajšani, da bi podprli in spodbudili njihovo razumevanje podjetniškega procesa ter razvoj podjetniške miselnosti; poudarja vlogo priložnostnega in samostojnega učenja, vključno s prostovoljstvom, pri razvijanju podjetniškega duha in spretnosti pri mladih;
10. poziva Komisijo, naj poudarja pomen in vlogo različnih oblik socialnega podjetništva, ki so za mlade Evropejce pogosto dobra priložnost, da pridobijo prve poslovne izkušnje;
11. poudarja, da je treba razviti inovativne učne metode, ki bi bile bolj participativne in usmerjene v učenca, da bi spodbujali pridobivanje vrste prečnih kompetenc, potrebnih za razvoj podjetniške miselnosti;
12. priporoča spodbujanje podjetništva kot del visokošolskega izobraževanja in projektov diplomantov, vključno z modeli socialnega podjetništva;
13. opozarja, da je spodbujanje podjetništva prek izobraževanja lahko uspešno le, če so v izobraževalnih strategijah uravnoteženo zastopani ekonomski in socialni vidiki;
14. poudarja, da sta lahko socialno vključevanje in boj proti revščini uspešna zlasti s pomočjo socialnega podjetništva, ki lahko spodbudi zaposlovanje, in z razvojem podjetniške miselnosti, ki bo zelo koristila prikrajšanim osebam;
15. poudarja, da so se programi dualnega izobraževanja in študija ob delu, ki ga sofinancira delodajalec, v tistih državah članicah, kjer se izvajajo, izkazali za bistvene pri razvijanju ključnih podjetniških kompetenc;
16. spodbuja celovito sodelovanje in partnerstvo med vsemi deležniki, zlasti lokalnimi podjetniškimi organizacijami, podjetji in izobraževalnimi ustanovami, da bi si izmenjevali primere najboljše prakse in izkušnje ter izboljšali podjetniške spretnosti in izobraževanje mladih v državah članicah;
17. poudarja, da je tesno povezovanje usposabljanja v podjetju z izobraževanjem v šolah uspešen model, ki bi ga bilo treba krepiti in spodbujati po vsej Evropi in drugod;
18. poziva k tesnejšemu sodelovanju z zasebnim sektorjem in socialnimi partnerji, da se spodbudi smela, podjetniška in inovativna miselnost (na primer s strukturnimi zavezami, kot so mehanizmi za inovacije in izmenjavo idej);
19. je prepričan, da je uspešna uporaba podjetniških kompetenc vse bolj odvisna od hkratnega obvladanja medijskih in digitalnih spretnosti in da bi morali temu vzajemnemu odnosu pri izobraževanju in usposabljanju nameniti večjo pozornost; poudarja, kako pomembno je vse mlade naučiti kompetenc IKT, prečnih in podjetniških spretnosti, da bi lahko v celoti izkoristili potencial digitalnega sveta in da bi jim tako pomagali ustvariti nove oblike razvijanja, posredovanja in spodbujanja podjetnosti, tako

bi se lažje potegovali za delovna mesta, se samozaposlovali, se naučili bolje razumeti vedenje in potrebe potencialnih delodajalcev ter prispevali k inovacijski in konkurenčni zmogljivosti organizacije delodajalca;

20. poudarja, da bi morali podjetniške kompetence razvijati in izboljševati skozi vse življenje, tudi z delovnimi izkušnjami ter neformalnim in priložnostnim učenjem, in da bi morali njihovo potrjevanje okrepiti in podpreti, saj prispevajo k poklicnemu razvoju;
21. priznava, da sta ustrezna izobrazba učiteljev in zlasti nujno potrebna zagotovitev visokokakovostnega usposabljanja ključni sestavini podjetniškega izobraževanja za zagotovitev verodostojnosti izobraževalnega procesa;
22. poziva države članice, naj odpravijo ovire za mlade podjetnike invalide, tako da se ponudnikom storitev, katerih naloge vključujejo zagotavljanje podpore invalidom, zagotovi ustrezno usposabljanje in se prostori, v katerih se zagotavlja podpora, prilagodijo tako, da bodo dostopni za osebe z omejeno gibljivostjo;
23. ugotavlja, da bi s spodbujanjem sodelovanja med srednješolskim in visokošolskim izobraževanjem omogočili okrepljen dialog med mladimi ter spodbudili inovacije;
24. poudarja, da je treba izboljšati podjetniško kulturo v okviru visokošolskega izobraževanja ter torej mlade podpreti in jim omogočiti ustanavljanje novih podjetij na podlagi akademskih raziskav (izločitev dejavnosti v novo podjetje), zmanjšati upravno obremenitev pri ustanavljanju takih podjetij in oblikovati jasen regulativni okvir v podporo podjetnikom študentom; meni, da bi morale šole in univerze torej zagotoviti čas, prostor in priznanje za pobude mladih, da bi jim dale potrebno samozavest za zagon novih projektov, ki se lahko izkažejo za koristne pri ustanavljanju neodvisnih podjetij; pozdravlja pobude, pri katerih so mladi nagrajeni za uspešne poslovne podvige (na primer nagrada za najboljše študentsko podjetje leta); nadalje poudarja, kako pomembno je, da podjetja mladim dajo možnost, da pri njih pridobijo prve neposredne delovne izkušnje v podjetju; znova opozarja, da je treba spodbujati obiske podjetij in programe pripravništva s tem namenom, da bodo mladi dobili pregled nad poslovnim svetom;
25. opozarja, da ima poslovna skupnost ključno vlogo pri podjetniškem izobraževanju in usposabljanju, saj zagotavlja učenje na podlagi izkušenj, ki dopolnjuje teoretično izobraževanje mladih;
26. poudarja odločilno vlogo številnih združenj mladih podjetnikov pri razvijanju podjetniškega duha mladih, saj jim ponujajo možnost, da razvijajo inovativne projekte in pridobivajo poslovne izkušnje, ter jim dajo orodja in potrebno samozavest za to, da se podajo v podjetništvo;

Vloga institucij EU – usklajevanje, metodologija in finančna orodja

27. poziva Svet in Komisijo, naj v okviru svojih pristojnosti in v popolni skladnosti z načelom subsidiarnosti razvijeta metodološko podporo in orodja za nacionalne izobraževalne sisteme na področju podjetniškega izobraževanja in usposabljanja, tudi socialnega podjetništva, ter naj izvajata usklajen pristop, v okviru katerega bosta vse

javne uprave držav članic pozvala, naj tesneje sodelujejo s podjetji, da bi določili ključne dejavnike, potrebne za okrepitev podjetništva; poziva Komisijo, naj v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov poveča znesek podpore za mlade podjetnike;

28. poziva Svet in Komisijo, naj v metodologijo, komunikacijo in finančna orodja vključita vidik spola, da bi dekleta in mlade ženske spodbudila k večjemu podjetniškemu udejstvovanju;
29. poziva Komisijo, naj vzpostavi in spodbuja programe podjetniških pripravništev in izmenjav, da bi mladim ponudila možnost, da pridobijo praktične izkušnje, in da bi spodbudila izmenjavo znanja in izkušenj;
30. poziva Komisijo, naj pripravi obsežno strategijo za razvoj prečnih spretnosti, kot so kritično mišljenje, reševanje problemov, samoiniciativnost, sodelovanje, samostojnost, načrtovanje, vodenje in krepitev timskega duha, na vseh stopnjah ter pri vseh vrstah izobraževanja in usposabljanja, ob upoštevanju, da so te spretnosti koristne za širok nabor poklicev in sektorjev;
31. poziva Komisijo, naj se v okviru programa Erasmus+ bolj osredotoči na izboljševanja razvoja in ocenjevanje prečnih spretnosti, vključno s podjetnostjo in digitalno pismenostjo, hkrati pa poudarja, da ta program ne bi smel biti enostransko usmerjen v vidike zaposljivosti in da bi bilo treba nizkopražni dostop do podjetniške dejavnosti ohraniti, zlasti na področju neformalnega in priložnostnega učenja; Komisijo nadalje poziva, naj spodbuja reforme izobraževalne politike v državah članicah, tako da oblikuje skladen okvir politike za države članice in EU na tem področju;
32. poziva Komisijo, naj podpira spremljanje spretnosti IKT, spretnosti za reševanje problemov in finančne pismenosti; nadalje poziva Komisijo, naj opravi longitudinalno raziskavo na tem področju;
33. poziva Komisijo, naj podpira partnerstva med izobraževalnimi ustanovami in podjetji z uporabo Evropskega sklada za strateške naložbe in zlasti Evropskega socialnega sklada, da bi spodbudila učenje ob delu v podjetjih in razvoj podjetniških kompetenc na nacionalni in lokalni ravni;
34. poziva Komisijo, naj – po zgledu evropske mreže za podjetniško izobraževanje (EE-HUB), ki je bila ustanovljena maja 2015 in jo evropske organizacije in drugi deležniki podpirajo na evropski, nacionalni in lokalni ravni, podpirajo pa jo tudi nacionalni izobraževalni organi – podpre ustanovitev evropske mreže za podjetniško izobraževanje, ki bo zbirala in omogočila izmenjavo primerov najboljše prakse, ki jih bodo lahko uporabljale izobraževalne ustanove in organizacije, institucije poklicnega usposabljanja, podjetja, organi in socialni partnerji;
35. poziva Komisijo, naj v okviru širše strategije EU za vseživljenjsko učenje, globalnih strategij EU in načrta Junckerjeve Komisije zagotovi skladno in učinkovito usklajevanje na področju podjetniškega izobraževanja;
36. predlaga, da Komisija pri vseh svojih dejavnostih v naslednjem finančnem obdobju (po

letu 2020) podjetniško izobraževanje in usposabljanje ohrani kot izrecen cilj prihodnjega programa Erasmus+, ki naj vsebuje naslednje elemente:

- (i) skrbno oceno učinka obstoječih ukrepov za spodbujanje podjetništva prek izobraževanja in usposabljanja ter njihovo morebitno prilagoditev, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti učinkom na nezadostno zastopane in prikrajšane skupine;
  - (ii) spodbujanje bolj opredeljenih učnih vsebin in orodij za formalno in neformalno izobraževanje, namenjeno vsem učencem, dijakom in študentom, in sicer s teoretičnimi in praktičnimi moduli, kot so študentski podjetniški projekti;
  - (iii) podpiranje začetnih kvalifikacij učiteljev, izobraževalnega osebja, mladinskih delavcev, trenerjev in nosilcev izobraževanja ter njihovega stalnega poklicnega razvoja in opolnomočenja na področju podjetniškega izobraževanja;
  - (iv) spodbujanje partnerstev med izobraževalnimi ustanovami, podjetji, neprofitnimi organizacijami, regionalnimi in lokalnimi organi ter ponudniki neformalnega izobraževanja, da se tako razvijejo ustrezni programi in učencem zagotovijo praktične izkušnje in modeli;
  - (v) razvoj spretnosti na področju podjetniških procesov, finančne pismenosti, IKT pismenosti in spretnosti, ustvarjalnega mišljenja, ustvarjalnosti, uporabnosti ustvarjalnosti, reševanja problemov in inovativnosti, samozavesti, zaupanja v svoje ideje, prilagodljivosti, ocenjevanja in prevzemanje tveganja ter posebnih poslovnih spretnosti in znanja;
  - (vi) odpravo vseh fizičnih in digitalnih ovir, s katerimi se invalidi še vedno spopadajo, saj bi bila njihova celovita vključitev na trg dela lahko ključnega pomena za spodbujanje trajnostne in tesno povezane poslovne kulture;
  - (vii) poudarjanje, da sta neformalno in priložnostno učenje posebej pomembna za pridobivanje podjetniških kompetenc;
37. poziva Komisijo, naj preuči in obravnava dejavnike, ki ženske odvrčajo od podjetništva, ob tem pa posebej spodbuja dostop do sredstev in storitev podpore za mlade podjetnice;
38. poziva Komisijo, naj usklajuje in spodbuja izmenjavo primerov najboljše prakse med državami članicami;
39. poziva Komisijo, naj spodbuja boljše sodelovanje in izmenjavo primerov dobre prakse med državami članicami, ki so podjetniško izobraževanje že vključile v svoje učne načrte in so pri spodbujanju podjetništva mladih dosegle večji napredek, in državami članicami, ki so šele na začetku tega procesa;
40. poziva Komisijo, naj do konca leta 2017 zbere primere najboljše prakse za razvijanje podjetniških kompetenc in spodbujanje podjetništva mladih v državah članicah, o tem predloži poročilo Evropskemu parlamentu in zadevne rezultate upošteva pri vrednotenju lastnih postopkov financiranja;

41. poziva države članice, naj podjetniško izobraževanje spodbujajo kot način spodbujanja prečnih kompetenc za boljše usklajevanje osebnega in poklicnega življenja učencev;
42. poziva Komisijo, naj pozorno spremlja konkretne ukrepe, ki jih izvajajo države članice v podporo podjetništvu mladih, in naj posebno pozornost nameni promociji in objavljanju informacij o rezultatih ter institucije in organizacije spodbuja in podpira pri izmenjavi primerov najboljše prakse, idej in izkušenj ter pri sklepanju medsektorskih strateških partnerstev; spodbuja Komisijo in države članice, naj oblikujejo referenčna merila, modele ter skupne instrumente in projekte za spodbujanje podjetništva mladih;
43. poziva Komisijo, naj zagotovi, da noben ukrep držav članic ne bo oviral prostega gibanja delavcev in da bodo lahko mladi, ki so se odločili za podjetniško pot, svojo dejavnost razvijali kjerkoli v Evropski uniji;

Vloga držav članic

44. poziva države članice ter regionalne in lokalne organe, naj si prizadevajo za spodbujanje razvoja usposabljanja za ustanavljanje in upravljanje novoustanovljenih podjetij, vključno s strokovnim mentorstvom, podjetniških inkubatorjev in pospeševalnikov, socialnih podjetniških projektov, pri katerih bi sodelovale lokalne skupnosti, ter vseh podjetništvu prijaznih okolij, v katerih bodo mladi lažje ustanavljali podjetja in lahko hitro okrevali v primeru opustitve šolanja ali začetnih neuspehov, ter tako pomagajo ustvariti pozitivno poslovno kulturo, preprečiti negativno dožemanje poslovnega neuspeha in spodbujati ponovni poskus, pri čemer naj posebno pozornost namenijo vključitvi prikrajšanih mladih;
45. poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo imeli naši mladi podjetniki dostop do potrebnih finančnih sredstev in da bodo v vseh fazah deležni podpore;
46. poziva države članice ter regionalne in lokalne organe, naj v celoti uporabijo sredstva iz strukturnih skladov EU, zlasti iz Evropskega socialnega sklada, za spodbujanje podjetniškega izobraževanja in usposabljanja ter razvoj digitalnih spretnosti na nacionalni, regionalni in lokalni ravni;
47. poziva države članice ter regionalne in lokalne organe, naj vse obstoječe vire financiranja na ravni EU, kot so Evropski socialni sklad, evropska pobuda za zaposlovanje mladih, program EU za zaposlovanje in socialne inovacije (EaSI), program Erasmus za mlade podjetnike in program za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME), uporabijo za spodbujanje in podpiranje pobud za učinkovitejše in bolj ciljno usmerjene povezave med podjetji in izobraževalnim sektorjem;
48. poziva države članice, naj podpirajo izmenjavo primerov najboljše prakse, spodbujajo domača in čezmejna partnerstva ter podpirajo nova podjetja in delo zadevnih mrež malih in srednjih podjetij in razvojnih agencij;
49. spodbuja države članice, naj zagotovijo specifične inovativne metode za usposabljanje učiteljev in mentorjev na področju podjetniška, da bi jim omogočile, da razvijajo in spodbujajo podjetniške spretnosti, ter naj razmislijo tudi o vključitvi podjetništva v učni

načrt;

50. poziva države članice, naj nadalje razvijejo svoje sisteme za priznavanje in potrjevanje kompetenc, pridobljenih z neformalnim in priložnostnim učenjem, da bi izpolnile svojo zavezo za leto 2018, da bodo posameznikom ponudile možnost za preusmeritev in novo priložnost ter okrepile njihovo samopodobo in jih spodbudile k nadaljnjemu izobraževanju;
51. poziva države članice, naj spodbujajo vključevanje zasebnih partnerjev v podjetniško izobraževanje, in sicer s financiranjem ali zagotavljanjem usposabljanja, v okviru družbene odgovornosti podjetij;
52. poziva države članice, naj odpravijo birokracijo, ki spremlja izvajanje poslovnih načrtov s strani mladih, in razmislijo o davčnih olajšavah in ukrepih, s katerimi bi mlade spodbudili k oblikovanju lastnih poslovnih idej; poudarja, da so za novoustanovljena podjetja, ki jim ne uspe, potrebne varnostne mreže;
53. poudarja, da je treba rešiti finančne težave, s katerimi se srečujejo mladi podjetniki, in jim omogočiti dostop do posojil in posebnih nepovratnih sredstev, zmanjšati upravno obremenitev ter vzpostaviti regulativno okolje in uvesti fiskalne spodbude za razvoj pobud na področju podjetništva mladih in za ustvarjanje delovnih mest, da se omogočita zagon podjetij in stabilizacija poslovnih projektov mladih podjetnikov;
54. poziva države članice, naj bodo proaktivne in izboljšajo regulativni okvir in poenostavijo upravne postopke za podjetja, zlasti za mala in srednja ter socialna podjetja, ter naj spodbujajo in spremljajo kakovost njihove prakse zaposlovanja; opozarja, da socialno in vključujoče gospodarstvo ustvarja trajna delovna mesta, prispeva k razvoju skupnosti, spodbuja vzdržno okolje in zagotavlja socialno odpornost v času krize;
55. poziva, naj javne službe za zaposlovanje prevzamejo bolj proaktivno vlogo ter naj podjetjem in zlasti mladim podjetnikom pomagajo in jim svetujejo;
56. poziva države članice ter regionalne in lokalne organe, naj inovativnim študentom omogočijo boljši dostop do štipendij in shem mikroposojil, poleg tega pa naj jim zagotovijo podporo, informacije, mentorstvo, multidisciplinarno pomoč in platforme vzajemnega ocenjevanja, da bodo lahko ustanovili svoje podjetje ali začeli projekte, podobne tistim, ki se podpirajo na podlagi osi za mikrofinance in socialno podjetništvo v okviru programa za zaposlovanje in socialne inovacije; poziva države članice, naj poenostavijo dostop do posojil in njihovo vračanje, spodbujajo uporabo množičnega financiranja, razvijajo partnerstva med lokalnim gospodarstvom, podjetji in univerzami, krepijo vlogo podjetij pri vključevanju mladih na trg dela in konsolidirajo potni list podjetniških spretnosti (*Entrepreneurial Skills Pass*) v različnih fazah šolanja in univerzitetnega izobraževanja, zlasti v sodelovanju z malimi in srednjimi podjetji; poziva države članice, naj spodbujajo ustanavljanje podjetniških inkubatorjev v okviru univerz, ki bodo namenjeni trajnostnemu razvoju in v prihodnost usmerjenim študijskim smerem;
57. poziva države članice, naj poenostavijo postopke za prenehanje poslovanja, ki ni

posledica goljufije, in ustvarijo spodbujajoče okolje v primerih prenehanja poslovanja, da se mladim posreduje jasno sporočilo, da neuspeh ne bo imel vseživljenjskih posledic;

58. poziva države članice, naj mlade spodbujajo k podjetništvu z omogočanjem projektno zasnovanega študija v interdisciplinarnem izobraževanju in v sodelovanju s podjetji;
59. poziva države članice, naj pri poklicnem svetovanju v srednješolskem in visokošolskem izobraževanju podjetništvo spodbujajo kot pozitivno poklicno možnost in odpravijo negativen predznak, ki ga ima podjetništvo kot poklicna možnost v nekaterih državah članicah;
60. poziva države članice, naj povečajo ozaveščenost mladih invalidov o samozaposlovanju in ustanavljanju podjetij, in sicer z dejavnostmi, kot sta promocija poklicnih poti invalidov, ki so že vključeni na trg dela, in javno priznanje podjetnikov invalidov;

Nadaljnji ukrepi

61. poziva Komisijo, naj nadalje ukrepa in razvije svoje delo v zvezi s pobudo *Entrepreneurship360* (šole ter poklicno izobraževanje in usposabljanje) in orodjem *HEInnovate* (visokošolsko izobraževanje);
62. poziva Komisijo, naj z letom 2016 v kazalnike vrednotenja v okviru evropskega semestra vključi ukrepe, povezane s podjetniškim izobraževanjem;
63. poziva Komisijo, naj do konca svojega mandata Parlamentu predloži poročilo o oceni doseženega napredka na področju spodbujanja podjetništva mladih prek izobraževanja in usposabljanja ter o tem, v kolikšni meri so bili podpore deležni pripadniki ranljivih družbenih skupin;
64. poziva Komisijo, naj pri sistemskem vrednotenju podjetniških programov in dejavnosti zagotovi sodelovanje na evropski ravni, da bi omogočila primerljivost rezultatov, na primer primerjavo različnih modelov podjetništva mladih med državami članicami ter lastnosti mladih podjetnikov z vidika socialno-demografskih spremenljivk, kot so starost, spol in izobrazba;
65. poziva Komisijo, naj spodbuja sodelovanje na področju politik v vsej EU in pozove države članice k izmenjavi primerov dobre prakse;
66. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam držav članic in držav EGP ter Svetu Evrope.

OBRAZLOŽITEV

Spodbujanje podjetništva mladih prek izobraževanja in usposabljanja

Podjetništvo mladih in z njim povezano podjetniško izobraževanje je ena od tem, ki jih je Evropski parlament izbral, da bi nanje posebej opozoril, saj so pomembne in se ne upoštevajo dovolj, predlagal pa je tudi prihodnje korake. Evropski parlament želi s tem poročilom prispevati k doseganju skupnih evropskih ciljev na tem področju, in sicer s spremljanjem kakovosti izobraževanja, pozivanjem k hitrejšemu razširjanju inovacij s poudarkom na podjetniških spretnostih in s poudarjanjem potrebe po metodološki in finančni podpori na ravni programov EU.

Podjetniško izobraževanje – sredstvo za spodbujanje zaposlovanja

Evropski parlament s tem poročilom povzema sedanje dejavnosti na področju podjetniškega izobraževanja, opozarja na izobraževalne cilje in na to, da se je treba v izobraževanju osredotočiti na praktično uporabo in na zaposlovanje mladih. Poročilo se osredotoča na predloge/priporočila za nadaljnji razvoj podjetniškega izobraževanja in na njegovo podporo s strani Evropske komisije, Sveta in držav članic. Evropski parlament se zaveda, da ima na področju izobraževalne politike omejene pristojnosti, saj je to v izključni pristojnosti držav članic, vloga EU pa je povsem usklajevalne narave.

Poročilo temelji na najnovejših socialno-ekonomskih podatkih, ki kažejo, da se socialni in ekonomski položaj državljanov EU ni bistveno izboljšal. Glavna težava v zvezi s tem je še vedno visoka stopnja brezposelnosti mladih, ki v EU v povprečju znaša 22 %, v nekaterih državah in regijah pa presega 50 %¹. Zaposlovanje in rast predstavljata ključno prednostno nalogo evropske politike in cilj držav članic². Izobraževanje na splošno velja za glavni instrument za izpolnjevanje individualnih potreb državljanov in način za izboljšanje njihovih življenjskih razmer.

Dokumenti, ki določajo glavna načela za podporo podjetniškemu izobraževanju

Poročilo predvideva izvajanje uradnih dokumentov Sveta, Komisije in Parlamenta, ki oblikujejo strateški, zakonodajni in finančni okvir za usklajevanje in izvajanje izobraževalnih dejavnosti v EU. Spomniti je treba, kako je v sedanjih dokumentih pojmovano splošno izobraževanje, zlasti podjetniško izobraževanje, in kakšna je njegova vloga. V okviru strategije za pametno, trajnostno in vključujočo rast (Evropa 2020) se krepitev znanja in inovacij pojmuje kot spodbuda za prihodnjo rast in se zahteva izboljšanje kakovosti izobraževanja. Podprti cilji so podrobneje opisani v sklepih Sveta z dne 12. maja 2009 o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju („ET 2020“). Osnovno načelo tega okvira je vseživljenjsko učenje, ki se pojavlja v vseh okoljih, najsibo formalno, neformalno ali priložnostno učenje, ter na vseh stopnjah: od predšolske vzgoje do visokošolskega izobraževanja, poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter izobraževanja odraslih. Strateški cilji so: 1) izvajanje vseživljenjskega učenja in mobilnosti; 2) izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja; 3) spodbujanje enakih možnosti,

¹ Gl. podatke Eurostata iz januarja 2015: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6454659/3-07012015-AP-EN.pdf/f4d2866e-0562-49f5-8f29-67e1be16f50a>.

² Gl. npr. prednostne naloge Junckerjeve Komisije: http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/index_sl.htm.

socialne kohezije in aktivnega državljanstva; 4) krepitev ustvarjalnosti in inovativnosti, vključno s podjetnostjo, na vseh stopnjah izobraževanja in usposabljanja. Zadnji dokument, ki ga je Svet sprejel decembra 2014, je: Sklepi Sveta o podjetnosti v izobraževanju in usposabljanju (2015/C 17/02). Ta celoviti dokument v največji možni meri temelji na dosedanjem delu, ki je podlaga za posebna priporočila za Komisijo in države članice. Svet izhaja iz opredelitve podjetnosti, uporabljene v priporočilu o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje iz leta 2006¹. Poudarja potrebo po usposabljanju učencev, dijakov, študentov in vajencev na področju podjetniških spretnosti, da bi jim tako privzgojili potrebno podjetniško razmišljanje in jim zagotovili podjetniške spretnosti. Poleg tega Svet države članice poziva, naj spodbujajo vključevanje podjetniških spretnosti v izobraževalne programe, naj povabijo nekdanje diplomante, ki so podjetniki, da svoje izkušnje delijo s študenti in profesorji in naj ocenijo učinkovitost podjetniškega izobraževanja, podpirajo ustanavljanje novih podjetij in podjetniških inkubatorjev ter mnoge druge dejavnosti. Poročilo Evropskega parlamenta izhaja tudi iz ugotovitev nedavne študije Evropske komisije z naslovom Podjetniško izobraževanje: pot do uspeha². V študiji so predstavljeni podatki, pridobljeni s primerjavo 91 primerov podjetniškega izobraževanja v 23 državah. Na splošno pa se zdi, da podjetniško izobraževanje deluje. Nihče se ne rodi kot podjetnik, čeprav gre pri podjetništvu za talent. Raziskave so pokazale, da se podjetniških spretnosti prav tako lahko naučimo med izobraževalnim procesom. Podjetniško izobraževanje dokazano pozitivno vpliva na posameznike: pomaga jim zvišati poklicne ambicije, privede do višje stopnje zaposlenosti, izboljšanja podjetniških spretnosti in pristopov, ki povzročijo spremembe vedenja v smislu večjega zanimanja za podjetništvo in ustvarjalno mišljenje. Privede tudi do večjega zanimanja za podajanje v podjetništvo in dokončanje srednješolskega izobraževanja. Na institucionalni ravni podjetniško izobraževanje privede do krepitev podjetniške kulture, večje prizadevnosti učiteljev ter okrepljene udeležbe nosilcev odločanja (deležnikov). Pozitivne posledice na gospodarstvo se bodo pokazale v večjem številu novoustanovljenih podjetij, večjem številu podjetij, ki dolgoročno preživijo, ter razvoju podjetij, povečanju inovacijskih dejavnosti podjetij nekdanjih diplomantov in večji zaposlenosti. Posledice za družbo bodo zmožnosti boljšega obvarovanja posameznikov pred izključenostjo in koristi, ki jih bo družba imela od vlaganja v ukrepe za spodbujanje podjetniškega izobraževanja.

Poudarek na sistematičnem pristopu in uporabi razpoložljivih orodij

Evropski parlament zgoraj navedene izjave in priporočila dopolnjuje s poudarkom na sistematičnem pristopu k podjetniškemu izobraževanju in podpori podjetništva mladih prek izobraževanja in usposabljanja. Preudarno poziva k ustanovitvi evropske mreže, v okviru katere bo mogoče izmenjati primere dobre prakse, ki jih je na tem področju veliko, in v katero bo vključena mednarodno uveljavljena mreža nacionalnih centrov *Junior Achievement*. Evropski parlament poziva Evropsko komisijo, naj v prvi vrsti 1) pripravi metodološko pomoč v obliki izobraževalnih standardov za podjetniško izobraževanje in podpore pri usposabljanju za izboljšanje znanja učiteljev, kar bo predstavljalo metodološko pomoč državam članicam pri vključevanju podjetniškega izobraževanja v učne načrte, in naj 2) v ta namen dodeli posebna finančna sredstva v okviru programa Erasmus + (po možnosti v tem obdobju) ter pripravi zakonodajni in finančni okvir za obdobje po letu 2020. Evropski parlament poziva k sistematičnemu spremljanju in vrednotenju rezultatov tekočih in prihodnjih dejavnosti na področju podjetniškega izobraževanja ter njegovega vpliva na

¹ http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11090_cs.htm

² http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8056&lang=sl

zaposlovanje in razvoj malih in srednjih podjetij, tudi z uporabo študije Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj. Poziva tudi k poročilu Komisije za obdobje 2014–2019 o izpolnjevanju ciljev ET 2020 glede spodbujanja podjetniškega izobraževanja. Poleg tega poziva države članice, naj si prizadevajo za učinkovito vključevanje podjetniškega izobraževanja v izobraževalne programe in naj v ta namen uporabijo razpoložljive finančne instrumente, npr. strukturne sklade EU.

Razvoj podjetniških spretnosti na vseh stopnjah izobraževanja

V poročilu se omenja razvoj podjetniških spretnosti na vseh stopnjah izobraževanja in so izpostavljene posebnosti posameznih stopenj. Osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje je bistveno za pridobitev ključnih kompetenc, končano višješolsko izobraževanje pa je predpogoj za uspešen vstop na trg dela, vključno s podjetništvom. Na visokošolski stopnji izobraževanja je zelo veliko možnosti za razvoj podjetniških dejavnosti študentov in diplomantov. Njihove podjetniške dejavnosti se razvijajo na institucionalni ravni in so del dolgoročnih načrtov za razvoj posameznih univerz. Gre za dejavnosti, ki so značilne za posamezne panoge in pri katerih se izkorišča raziskovalni, inovacijski in ustvarjalni potencial univerz.

Podjetniško izobraževanje na vseh stopnjah je lahko zelo učinkovito orodje za spodbujanje mladih, da se odločijo za samostojno poslovno in poklicno pot, pa tudi za njihov uspeh v karieri. Današnja Evropa nujno potrebuje pristop, ki podpira mlade, na primer njihovo ustvarjalnost, sposobnost za premagovanje tveganj in neuspehov ter odgovorno ravnanje.

24.6.2015

MNENJE ODBORA ZA ZAPOSLOVANJE IN SOCIALNE ZADEVE

za Odbor za kulturo in izobraževanje

o spodbujanju podjetništva mladih prek izobraževanja in usposabljanja
(2015/2006(INI))

Pripravljalnica mnenja: Jana Žitňanská

POBUDE

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za kulturo in izobraževanje kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker so podatki o brezposelnosti mladih v EU zelo zaskrbljujoči, saj v nekaterih državah članicah stopnja brezposelnosti mladih presega 50 %; ker ima izobraževanje nadvse pomembno vlogo pri spodbujanju socialnega in poklicnega vključevanja mladih in ker bi bilo treba podjetništvo obravnavati kot horizontalno kompetenco in kot dodatno možnost za ustanavljanje novih podjetij ter predvsem za ustvarjanje delovnih mest, s čimer lahko pripomore k zmanjšanju brezposelnosti mladih in spodbujanju njihove zaposljivosti;
- B. ker mladim podjetniško usposabljanje in izobraževanje ter praktične podjetniške izkušnje koristijo, saj jim to pomaga pri razvoju spretnosti in nadarjenosti, da so lahko bolj samozavestni, kar prispeva k ustvarjanju novih podjetij, zaposljivosti in inovacijam; ker je podjetništvo izredno neizkoriščena možnost za mlade invalide;
- C. ker je iz učinkov in vpliva programov podjetništva v izobraževanju razvidno, da se študentje, ki opravijo te programe, po končanem študiju hitreje zaposlijo;
- D. ker je podjetništvo eden od načinov, kako mladim pomagati do zaposlitve in stalnega dohodka;
- E. ker je namen strategije Evropa 2020 ustvariti gospodarstvo, ki temelji na visoki stopnji zaposlenosti in ekonomski, socialni in teritorialni koheziji; ker je v zvezi s tem nadvse pomembna trdna socialna ekonomija;
- F. ker zadruga zagotavljajo kakovostna nepreseljiva, vključujoča in proti krizi odporna

delovna mesta; ker so ta podjetja prav zaradi svojega združnega modela med krizo povečala svoj promet in so še naprej rastla, poleg tega je bilo med njimi manj stečajev in odpuščanja kot med drugimi vrstami podjetij;

- G. ker socialna in vključujoča podjetja dejavno sodelujejo pri inovativni trajnostni rasti, spodbujajo večjo kohezijo znotraj družbe in lokalnih skupnosti ter lahko zagotavljajo zaposlitvene možnosti za mlade, tudi socialno ranljive, in za tiste, ki so najbolj oddaljeni od trga dela;
  - H. ker izkušeni podjetniki, ki poučujejo, s tem ustvarjajo pozitivno podobo podjetništva in spodbujajo h koraku naprej v tej smeri;
  - I. ker se mladi podjetniki srečujejo s številnimi izzivi in težavami, vključno s pomanjkanjem izkušenj, pravih spretnosti in dostopa do financiranja in infrastrukture;
  - J. ker je nezmožnost uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij sodobna oblika nepismenosti;
  - K. ker možnost preprostega prenehanja poslovanja, ki ni posledica goljufije, vlagateljem in podjetnikom omogoča, da uspešneje začnejo znova, zaposlijo več delavcev in imajo nižje stopnje poslovnega neuspeha;
  - L. ker bodo mladi bolj usposobljeni za poslovanje na mednarodni ravni, če bodo obvladali tuje jezike;
1. poziva države članice ter regionalne in lokalne organe, naj vse obstoječe vire financiranja na ravni EU, kot so Evropski socialni sklad, evropska pobuda za zaposlovanje mladih, program EU za zaposlovanje in socialne inovacije (EaSI), program Erasmus za mlade podjetnike in program za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME), uporabijo za spodbujanje in podpiranje pobud za učinkovitejše in bolj ciljno usmerjene povezave med podjetji in izobraževalnim sektorjem, s čimer se goji podjetniška kultura mladih, ne glede na njihovo socialno-ekonomsko ozadje ali spol, in se spodbuja razvoj njihove ustvarjalnosti, iznajdljivosti in občutka odgovornosti ter se odpravlja dojemanje, da je podjetništvo odpadna karierna možnost; poziva Komisijo, naj preuči, kako se ti viri financiranja dejansko uporabijo, in omogoči, da bodo enostavno dostopni in uporabni; poudarja potrebo po naložbah v izobraževanje in infrastrukturo, da se odpravi digitalni razkorak v Uniji;
  2. poziva države članice, naj storijo vse, kar je v njihovi moči, da bi povečale ozaveščenost mladih o možnostih za ustanovitev podjetij, in naj zato zagotovijo ustrezne programe izobraževanja in usposabljanja s poudarkom na podjetništvu ter spodbujajo posamezne spretnosti, zlasti digitalne spretnosti in digitalne vodstvene spretnosti, kot bistveno orodje podjetnikov v današnjem gospodarstvu in poslovnem okolju; opozarja, da je izkušena in ustrezno usposobljena mlada delovna sila odločilnega pomena za konkurenčnost EU in bo omogočila hitrejšo oživitev gospodarstva in ustvarjanje delovnih mest v vseh državah članicah;
  3. poziva Komisijo in države članice, naj odstranijo ovire za podjetništvo ter tako mladim pomagajo ustvarjalne zamisli spremeniti v uspešne poslovne načrte;

4. poziva države članice, naj odpravijo ovire za mlade podjetnike invalide z zagotavljanjem usposabljanja za ponudnike storitev, katerih naloge vključujejo zagotavljanje podpore invalidom, in s prilagoditvijo prostorov, kjer se zagotavlja podpora, da bodo dostopni za osebe z omejeno gibljivostjo;
5. poziva države članice, naj bodo proaktivne in izboljšajo regulativni okvir in poenostavijo upravne postopke za podjetja, zlasti za mala in srednja podjetja in socialna podjetja, ter naj spodbujajo in spremljajo kakovost njihove prakse zaposlovanja; opozarja, da socialno in vključujoče gospodarstvo ustvarja trajna delovna mesta, prispeva k razvoju skupnosti, spodbuja vzdržno okolje in zagotavlja socialno odpornost v času krize;
6. poziva, naj javne službe za zaposlovanje prevzamejo bolj proaktivno vlogo ter naj podjetjem in zlasti mladim podjetnikom pomagajo in jim svetujejo;
7. poudarja, da je treba rešiti finančne težave, s katerimi se srečujejo mladi podjetniki, in jim omogočiti dostop do posojil in posebnih nepovratnih sredstev, zmanjšati upravne obremenitve ter vzpostaviti regulativno okolje in uvesti fiskalne spodbude za razvoj pobud na področju podjetništva mladih in za ustvarjanje delovnih mest, da se omogočita zagon podjetij in stabilizacija poslovnih projektov mladih podjetnikov;
8. poziva države članice, naj spodbujajo združni model podjetništva, ki temelji na demokratičnem načinu odločanja in pripomore k temu, da mladi postanejo odgovorni delodajalci, delavci in potrošniki; opominja, da so zadruga in druga socialna in vključujoča podjetja del evropskega socialnega modela in enotnega trga ter si zaslužijo odločno priznanje in podporo, kakor je zapisano tudi v ustavi nekaterih držav članic in različnih temeljnih določbah EU;
9. poziva države članice, naj podpirajo zelene in trajnostne podjetniške projekte;
10. poziva države članice ter regionalne in lokalne organe, naj za inovativne študente omogočijo boljši dostop do štipendij in shem mikroposojil in povečajo njihovo razpoložljivost, poleg tega pa naj jim zagotovijo podporo, informacije, mentorstvo, multidisciplinarno pomoč in platforme vzajemnega ocenjevanja, da bodo lahko ti študenti ustanovili svoje podjetje ali začeli projekte, podobne tistim, ki se podpirajo na podlagi osi za mikrofinance in socialno podjetništvo v okviru programa za zaposlovanje in socialne inovacije; poziva države članice, naj poenostavijo dostop do posojil in njihovo vračanje, spodbujajo uporabo množičnega financiranja, razvijajo partnerstva med lokalnim gospodarstvom, podjetji in univerzami, okrepijo vlogo podjetij pri vključevanju mladih na trg dela in konsolidirajo potni list podjetniških spretnosti (*Entrepreneurial Skills Pass*) v različnih fazah šolanja in univerzitetnega izobraževanja, zlasti v partnerstvu z malimi in srednjimi podjetji; poziva države članice, naj spodbujajo ustanavljanje podjetniških inkubatorjev v okviru univerz, ki so namenjeni trajnostnemu razvoju in v prihodnost usmerjenim študijskim smerem;
11. poudarja, da je treba izboljšati podjetniško kulturo v okviru visokošolskega izobraževanja ter torej mlade podpreti in jim omogočiti ustanavljanje novih družb na podlagi akademskih raziskav (*spin-offs*), zmanjšati upravne obremenitve za ustanavljanje takih družb in oblikovati jasen regulativni okvir v podporo podjetnikom

študentom; meni, da bi morale šole in univerze torej zagotoviti čas, prostor in priznanje za pobude mladih, da bi jim dale potrebno samozavest za zagon novih projektov, ki se lahko izkažejo za koristne pri ustanavljanju neodvisnih podjetij; pozdravlja pobude, pri katerih so mladi nagrajeni za uspešna podjetja (na primer nagrada za najboljše študentsko podjetje), nadalje poudarja, da je pomembno, da podjetja mladim dajo možnost, da pri njih pridobijo prve neposredne delovne izkušnje, in znova opozarja, da je treba s tem namenom spodbujati obiske podjetij in programe pripravnosti, da se bodo mladi seznanili s poslovnim svetom;

12. poziva države članice, naj zagotovijo, da se bodo njihovi izobraževalni sistemi, vključno s programi poklicnega usposabljanja, bolj osredotočali na razvoj horizontalnih podjetniških kompetenc, spretnosti in znanja, zlasti z zagotavljanjem spretnosti IKT in učenja tujih jezikov že v prvih letih šolanja in s spodbujanjem srednje- in visokošolskega izobraževanja, učenja, pri katerem se privzgojijo in razvijajo kompetence, ki jih podjetnik potrebuje, kot so ustvarjalnost, komunikacijske spretnosti ter spretnosti za vodenje podjetja in računovodstvo, in sicer na učinkovit način prek praktičnih izkušenj v resničnih razmerah; poudarja pomembno vlogo učiteljev pri tem, da se mladim privzgoji podjetniška miselnost in se jim zagotovijo ustrezne spretnosti in kvalifikacije, vendar pri tem poziva države članice, naj posebno pozornost namenijo zagotavljanju ustreznega in strokovnega usposabljanja za učitelje, da se zagotovi njihov stalen poklicni razvoj, in naj razširijo možnosti za pritok izkušenih podjetnikov kot učiteljev;
13. poziva Komisijo, naj pozorno spremlja konkretne ukrepe, ki jih izvajajo države članice v podporo podjetništvu mladih, in naj posebno pozornost nameni promoviranju in objavljanju informacij o rezultatih ter naj institucije in organizacije spodbuja in podpira pri izmenjavi najboljših praks, zamisli in izkušenj ter pri sklepanju medsektorskih strateških partnerstev; spodbuja Komisijo in države članice, naj oblikujejo referenčna merila, modele ter skupne instrumente in projekte za spodbujanje podjetništva mladih; pozdravlja programa Erasmus+ in Erasmus za mlade podjetnike, ki mladim omogočata študij in usposabljanje v tujini in pridobitev podjetniških izkušenj v drugih državah članicah; poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo podjetja ravnala v skladu s pravili, ki veljajo za te programe in ki varujejo pravice udeležencev, in da se bodo ti programi promovirali na srednjih šolah ter poklicnih šolah in visokošolskih ustanovah;
14. poziva države članice, naj poenostavijo postopke za prenehanje poslovanja, ki ni posledica goljufije, in ustvarijo spodbujajoče okolje v primerih prenehanja poslovanja, da se mladim posreduje jasno sporočilo, da neuspeh ne bo imel vseživljenjskih posledic;
15. poziva države članice, naj pri poklicnem svetovanju v srednješolskem in visokošolskem izobraževanju podjetništvo spodbujajo kot pozitivno poklicno možnost in odpravijo negativen predznak, ki ga ima podjetništvo kot poklicna možnost v nekaterih državah članicah;
16. poziva Komisijo, naj pozorno spremlja konkretne ukrepe, ki jih izvajajo države članice, da bi mladim, ki so se odločili za podjetniško poklicno pot, zagotovile enake pravice z vidika socialne zaščite (v skladu s priporočilom št. 202 Mednarodne organizacije dela¹)

---

¹ Mednarodna organizacija dela (MOD), Priporočilo o temeljih socialne zaščite, 2012 (št. 202).

ter z vidika varovanja zdravja in varnosti pri delu;

17. poziva države članice, naj povečajo ozaveščenost mladih invalidov o samozaposlovanju in ustanavljanju podjetij, in sicer z dejavnostmi, kot sta promoviranje poklicnih poti invalidov, ki so že vključeni na trg dela, in javno priznanje za podjetnike invalide;
18. poziva države članice, naj spodbujajo pokroviteljstvo za mlade podjetnike, da se bodo lahko učili iz izkušenj bolj izkušenih podjetnikov in bodo deležni njihove podpore;
19. poziva države članice, naj mlade spodbujajo k podjetništvu z omogočanjem projektno zasnovanega študija v interdisciplinarnem izobraževanju in v sodelovanju s podjetji;
20. poziva Komisijo, naj zagotovi, da ukrepi držav članic ne ovirajo prostega gibanja delavcev in da lahko mladi, ki so se odločili za podjetniško pot, svojo dejavnost razvijajo povsod na ozemlju Evropske unije;
21. z namenom razvijanja podjetniškega duha mladih poudarja odločilno vlogo številnih združenj mladih podjetnikov, ki mladim ponujajo možnost, da razvijajo inovativne projekte in pridobivajo izkušnje v podjetju, ter jim dajo orodje in potrebno samozavest za to, da se podajo v podjetništvo;
22. poziva k tesnejšemu sodelovanju z zasebnim sektorjem in socialnimi partnerji, da se spodbudi drzna podjetniška in inovativna kultura (na primer s strukturnimi zavezami, kot so mehanizmi za inovacije in izmenjavo zamisli);
23. ugotavlja, da bi s spodbujanjem sodelovanja med srednješolskim in visokošolskim izobraževanjem omogočili okrepljen dialog med mladimi ter spodbudili inovacije;
24. poziva Komisijo, naj prouči dejavnike, ki ženske odvrčajo od odločitve za podjetniško poklicno pot, in zagotovi, da si izobraževalni sistemi ter s tem povezani ukrepi in dejavnosti dejavno prizadevajo za enakost spolov.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	23.6.2015						
Izid končnega glasovanja	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">39</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> </table>	+:	39	-:	2	0:	10
+:	39						
-:	2						
0:	10						
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Vilija Blinkevičiūtė, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Labros Fundulis (Lampros Fountoulis), Marian Harkin, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Kostadinka Kuneva, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Yana Toom, Ulla Tørnæs, Marita Ulvskog, Renate Weber, Jana Žitňanská, Inês Cristina Zuber						
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Paloma López Bermejo, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Tamás Meszerics, Csaba Sógor, Helga Stevens, Monika Vana, Tom Vandenkendelaere						
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Flavio Zanonato, Branislav Škripek						

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	14.7.2015
Izid končnega glasovanja	+: 19 -: 7 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Silvia Costa, Damian Drăghici, Angel Džambazki (Angel Dzhambazki), Jorgos Gramatikakis (Giorgos Grammatikakis), Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Fernando Maura Barandiarán, Luigi Morgano, Momčil Nekov (Momchil Nekov), Michaela Šojdrová, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Teodoros Zagorakis (Theodoros Zagorakis), Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	György Hölvényi, Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), Ernest Maragall, Martina Michels, Marlene Mizzi
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Tim Aker